

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 311/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. augusta 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej obchodnou spoločnosťou GOREJ Legal, s. r. o., Krmanova 14, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Roman Gorej, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 2 K 79/2014 z 8. decembra 2015 v časti výroku o ustanovení správcu konkurznej podstaty a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. februára 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 K 79/2014 z 8. decembra 2015 v časti výroku o ustanovení správcu konkurznej podstaty.

2. Sťažovateľka ako správca zapísaný v zozname správcov vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky pod č. S 1423 bola dlžníkom [REDAKOVANÉ] (ďalej len „dlžník“), poverená vypracovaním reštrukturalizačného posudku a po povolení reštrukturalizácie na majetok dlžníka bola ustanovená do funkcie správcu, a to uznesením okresného súdu sp. zn. 2 R 6/2013 z 27. augusta 2013, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 170/2013 zo 4. septembra 2013.

3. Okresný súd uznesením sp. zn. 2 R 6/2013 z 15. júla 2014, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 140/2014 z 23. júla 2014, potvrdil reštrukturalizačný plán dlžníka a rozhodol o skončení reštrukturalizácie. Sťažovateľka bola záväznou časťou reštrukturalizačného plánu určená vykonávať dozornú správu nad dlžníkom. Zverejnila oznámenie dozorného správcu o zavedení dozornej správy v Obchodnom vestníku č. 202/2014 z 22. októbra 2014. Zverejnením tohto oznámenia „*nastali účinky dozornej správy nad Dlžníkom a sťažovateľka začala vykonávať funkciu dozorného správcu*“.

4. Sťažovateľka uvádza, že počas výkonu dozornej správy jej dlžník neposkytoval ako dozornému správcovi „*súčinnosť tak, ako sa zaviazal v schválenom a potvrdenom reštrukturalizačnom pláne*“. Z tohto dôvodu podala na okresnom súde „*návrh na uloženie povinnosti poskytnúť súčinnosť zo dňa 8.12.2014*“, avšak okresný súd „*o tomto podaní nerozhodol*“.

5. Sťažovateľka tiež „*požadovala v pravidelných intervaloch poskytnutie všetkých informácií od Dlžníka, ktorý však žiadnym spôsobom nereagoval. Naopak, Dlžník podaním zo dňa 9.11.2015 oznámil Okresnému súdu Prešov skutočnosti, ktoré by mali nasvedčovať vylúčenie dozorného správcu z výkonu funkcie správcu konkurznej podstaty.*“. O tomto podaní dlžníka sa dozvedela až na základe oznámenia jedného z veriteľov, keďže okresný súd jej toto podanie dlžníka nedoručoval. Napriek tomu sťažovateľka 30. novembra 2015 podala na okresnom súde „*vyjadrenie k skutočnostiam uvedeným v podaní Dlžníka, pričom poprela nepravdivé informácie podané Okresnému súdu Prešov Dlžníkom*“.

6. Keďže dlžník podľa tvrdení sťažovateľky „*neplnil podmienky reštrukturalizačného plánu a neplnil splátky v ňom uvedené*“, bol jedným z veriteľov

podaný návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka. O tomto návrhu okresný súd rozhodol tak, že uznesením sp. zn. 2 K 79/2014 z 8. decembra 2015 zverejneným v Obchodnom vestníku č. 240/2015 15. decembra 2015 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka a do funkcie správcu ustanovil [REDAKOVANÉ] Toto uznesenie okresného súdu nebolo sťažovateľke doručované.

7. Sťažovateľka poukazuje na znenie § 165 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) *„legitímne očakávala, že v konkurze na majetok Dlžníka bude ustanovená do funkcie správcu. Napriek tomu bol do funkcie správcu Dlžníka z neznámych dôvodov ustanovený iný správca.“*

8. Sťažovateľka namieta, že napadnutým rozhodnutím okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, došlo k porušeniu jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru.

9. Sťažovateľka poukazuje v prvom rade na to, že nepozná dôvody, pre ktoré okresný súd neaplikoval § 165 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a neustanovil ju do funkcie správcu v konkurznom konaní na majetok dlžníka. Na takýto postup podľa jej názoru neexistovali žiadne dôvody. Sťažovateľka sa, ako uvádza, *„môže len domnievať, že dôvodom pre postup, ktorý zvolil Okresný súd Prešov, bolo prihliadnutie na obsah podania Dlžníka zo dňa 9.11.2015, ktorým oznámil Okresnému súdu Prešov skutočnosti, ktoré by mali nasvedčovať vylúčenie dozorného správcu z výkonu funkcie správcu konkurznej podstaty. Na strane druhej však sťažovateľka mala za to, že všetky tieto skutočnosti náležite vyvrátila vlastným podaním zo dňa 30.11.2015. Sťažovateľke teda nie je známe, akú mieru dôležitosti a vážnosti priradil konajúci súd skutočnostiam tvrdným Dlžníkom a navyše nemala možnosť tieto skutočnosti posúdiť z pohľadu zákonnosti a ústavnej konformnosti procesného postupu Okresného súdu Prešov.“*

Podľa názoru sťažovateľky znenie § 165 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii *„jednoznačne ukladá povinnosť ustanoviť do funkcie správcu dozorného*

správcu“, preto okresný súd nemohol „*disponovať dôvodmi na taký výklad, ktorým by poprel znenie aplikovanej právnej normy*“.

10. Zásah do svojich majetkových práv sťažovateľka vidí v skutočnosti, že v prípade ustanovenia do funkcie správcu v konkurznom konaní na majetok dlžníka by jej prináležala paušálna odmena za výkon funkcie do konania prvej schôdze veriteľov v sume 6 638,78 €.

11. Sťažovateľka v závere svojej sťažnosti navrhla rozhodnúť vo veci týmto nálezom:

„- základné právo sťažovateľky [REDACTED] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo vlastníť majetok podľa článku 20 ods. 1 Ústavy SR uznesením Okresného súdu Prešov, sp. zn. 2K/79/2014 zo dňa 8.12.2015 o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka [REDACTED] so sídlom [REDACTED], [REDACTED], porušené bolo,
- uznesenie Okresného súdu Prešov, sp.zn. 2K/79/2014 zo dňa 8.12.2015 o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka [REDACTED] so sídlom [REDACTED], [REDACTED] v časti, ktorou do funkcie správcu ustanovil [REDACTED] zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Prešov na ďalšie konanie, Okresný súd Prešov je povinný zaplatiť náhradu trov konania sťažovateľke v sume 363,80 EUR na účet jeho právneho zástupcu GOREJ Legal, s.r.o., so sídlom Krmanova 14, 040 01 Košice do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti

o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

13. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

15. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že text uvedený mimo petitu pokladá za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 8/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011).

16. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie

ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

17. Sťažovateľka namieta v sťažnosti podanej ústavnému súdu porušenie ňou označených základných práv a práv uznesením okresného súdu sp. zn. 2 K 79/2014 z 8. decembra 2015, ktorým tento vyhlásil konkurz na dlžníka [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľkou tvrdený zásah má spočívať v skutočnosti, že okresný súd v rozpore so znením § 165 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii nevymenoval sťažovateľku ako dozorného správcu do funkcie správcu, pričom dôvody tohto nevymenovania sťažovateľke neboli oznámené, keďže namietané uznesenie okresného súdu jej nebolo doručované. Podľa jej názoru znenie § 165 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii je obligatórnej povahy a nedáva okresnému súdu možnosť dozorného správcu do funkcie správcu neustanoviť.

18. Podľa § 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

19. Podľa § 22 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii uznesenie o vyhlásení konkurzu súd doručí účastníkom konkurzného konania, správcovi, príslušnému registrovému súdu, príslušnému daňovému orgánu, colnému riaditeľstvu a ďalším súdu známym orgánom, ktoré vedú s dlžníkom konanie, ktoré sa v dôsledku vyhlásenia konkurzu prerušuje; uznesenie tiež bezodkladne zverejní v Obchodnom vestníku.

Podľa § 42 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii súd aj bez návrhu odvolá správcu, ak opakovane alebo závažne porušil povinnosti ustanovené týmto zákonom alebo osobitným predpisom alebo mu vo výkone funkcie bráni zákonná prekážka; zákonnou prekážkou sa rozumie aj vylúčenie správcu podľa osobitného predpisu. Pred odvolaním správcu počas konkurzu súd vypočuje členov veriteľského výboru a aspoň troch zabezpečených veriteľov s najvyšším počtom hlasov počítaných podľa zistenej sumy ich zistených zabezpečených pohľadávok.

Podľa § 165 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii účinky dozornej správy a funkcia dozorného správcu zanikajú tiež vyhlásením konkurzu. V uznesení o vyhlásení konkurzu súd ustanoví do funkcie správcu dozorného správcu.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správcoch“) správca je vylúčený z výkonu správcovskej činnosti, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, v ktorej vykonáva správcovskú činnosť, možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti.

20. Ústavný súd sa oboznámil s odôvodnením namietaného uznesenia okresného súdu sp. zn. 2 K 79/2014 z 8. decembra 2015, pričom z jeho obsahu zistil, že okresný súd do funkcie správcu ustanovil „*správca na základe náhodného výberu pomocou technických a programových prostriedkov schválených ministerstvom, nakoľko mal pochybnosť o nezaujatosti dozorného správcu so zreteľom na pomer k veci, ako aj skutočnosti, že dozorný správca vyhlásením konkurzu sa stane veriteľom dlžníka, čo je aj v rozpore s ust. § 4 ods. 2 písm. d) zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a zmene a doplnení niektorých zákonov*“.

21. Ústavný súd pripomína, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne

nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

22. Sťažovateľka namieta skutočnosť, že okresný súd ustanovil do funkcie správcu náhodným výberom iný subjekt než sťažovateľku ako dozorného správcu, a to bez opory v znení § 165 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že samotná skutočnosť neustanovenia sťažovateľky do funkcie správcu nemusí znamenať, že okresný súd v ústavne významnej miere zasiahol do jej namietaných základných práv. Podľa názoru ústavného súdu výklad citovaného ustanovenia § 165 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ktorý viedol okresný súd k záveru, že nemusí za každých okolností ustanoviť do funkcie správcu dozorného správcu, je možné považovať z ústavného hľadiska za udržateľný, a to najmä s ohľadom na možnú existenciu prípadov, kedy by dozornému správcovi v čase vyhlásenia konkurzu bránila vo výkone funkcie správcu zákonná prekážka, resp. by z iného dôvodu nenapĺňal predpoklady pre ustanovenie za správcu. K zákonným prekážkam výkonu funkcie správcu pritom podľa § 42 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii patrí aj naplnenie predpokladov vylúčenia správcu podľa § 4 zákona o správcoch, ako to koniec koncov vo svojej sťažnosti naznačila aj samotná sťažovateľka, a ako na to v namietanom uznesení poukázal aj okresný súd. Obdobný názor je prezentovaný aj v odbornej literatúre, podľa ktorej v prípade, ak osoba dozorného správcu v čase vyhlásenia konkurzu neplní predpoklady pre ustanovenie za správcu, súd neustanoví do funkcie osobu dozorného správcu, ale ustanoví správcu náhodným výberom (napr. Pospíšil, B. a kol. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii, Komentár. Druhé doplnené a prepracované vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016). Namietané uznesenie okresného súdu sa tak vo vzťahu k možnosti neustanoviť do funkcie správcu bezvýnimočne osobu dozorného správcu z ústavného hľadiska nejaví ako neospravedliteľné a neudržateľné, majúce za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody.

23. Pokiaľ sťažovateľka v tejto súvislosti namieta, že okresný súd jej nedoručoval podanie, v ktorom dlžník namietal skutočnosti nasvedčujúce dôvodom jej vylúčenia z funkcie správcu konkurznej podstaty a že sa nevysporiadal s jej námietkami obsiahnutými

v podaní z 30. novembra 2015 ústavný súd poukazujúc na svoju viazanosť petitom sťažnosti (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011) konštatuje, že sťažovateľka v petite sťažnosti namietala porušenie svojich práv výlučne uznesením okresného súdu, nie však postupom, ktorý vydaniu tohto rozhodnutia predchádzal a ktorý k vydaniu tohto uznesenia viedol, preto o tejto časti námietok nemohol rozhodovať.

24. Sťažovateľka napokon poukázala aj na skutočnosť, že s dôvodmi, pre ktoré nebola ustanovená do funkcie správcu, nebola oboznámená, keďže jej namietané uznesenie o vyhlásení konkurzu a ustanovení správcu nebolo okresným súdom doručované. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že podľa citovaných ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii sťažovateľka v čase rozhodnutia súdu nebola subjektom, ktorému sa podľa § 22 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii má toto uznesenie osobitne doručovať. Ústavný súd preto pripomína svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej procesnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

25. Nad rámec uvedeného ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že hoci podľa jeho stabilizovanej judikatúry odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05), odôvodnenie namietaného uznesenia okresného súdu je možné z ústavného hľadiska označiť za „hranične“ akceptovateľné, a to iba s prihliadnutím na už analyzované skutočnosti a špecifiká rozhodovania súdu v konkurzných veciach.

26. Na základe týchto skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

27. Pretože ústavný súd sťažnosť odmietol v celom rozsahu, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uvedenými požiadavkami sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2018